

האג' נס
בוחן פונדקאות
בוחן צדקה

ב. עתודה (ט)

זאת עתודה חשא
חשא יאה בפנס אן
לען אשוח טן אן

רב מאיר הבחן קפלן
חבר ביה"ד רבבי בתל אביב

סכום קבלת גרים

גורי צדק שעמדו ב מבחון ההלכתי והמעשי, ווופקים על פחחי בתיה הקטע לגאנטה ולגאנטען, קאנטען השכינה, אם רשאים להשות דין או שמותל על ביה"ד לקבלם וילגאנטען תנטען גאנטען האנטקאי

א. שניינו בגם, פטחים ז' א': אמר רב יהודה הבודק צריך שיברך מברך וכו' בלבעד כולי עלמא לא פלייגי דודאי להבא משמע וכו' דכו"ע מיהא מעיקרא בעי לברכוי מנגן דאמר רב יהודה אמר שמואל כל המצות מברך עליון עובר לעשיותן מי משמע דהאי עובר ליישנא דאקדמי הוא אמר ר'נן בר יצחק דאמר קרא וירץ אחימעץ דרך הבכר וי עבר את הcoins וכו' ר'נן אמר חוץ מן הטבילה — בלבד אמרת תני נמי הכי טבל ועלה בעליךתו אומר: "ברוך אשר קדשנו במצותיו וצונו על הטבילה". ופירש"י זיל שהמכoon הוא על טבילה בעל קרי לפי תקנות עורה ובית דין ואסוד בדית וברכת, אבל בתוס' מובא בשם גאון וכו' ואלפס בשם "ומפרש לה רבנן" וכן הכריע הרין שם בשם תנאים וכן הרמב"ם זיל בהל' ברכות פ' י"א ה"ז דוקא בטבילה גור דלא חז' קודם שלא מציא למימר וצונו דאכתי נקרי הוא אבל שאר חייבי טבילות דሞחרים לברך כל הברכות כשהם טמאים דקמ"ל נדה קוצה לה חלה וمبرכת [ובפרט בעל קרי זה אידנא בטולה לטבילות דבק' כדאיתא בברכות כ"ב זאינו מברך כלל] מברכים על הטבילה לפני טבילה עובר לעשיותן, ואם לא ברכו קודם אין מברכים אחריו הטבילה.

ב. ואט עשה מצוה ולא בירך לפני אם בדיעבד יכול עדיין לברך מיד אחרי עשייתה יש מחלוקת גדולה בין הראשונים. בש"ר ביז"ד ס"י יט ס"ק ג' מביא דעת הארינו שمبرך גם אחר עשייתה. אולם הש"ר מכירע כדעת הרמב"ם דאיינו חזר וمبرך אחר קיומ המצות בלבד גור כנ"ל דאכתי גברא לא חז'. וסבירתו היא דהם תקנו לברך קודם המוצאה, והם אמרו דגר ודכוותי' שיברך אחר המוצאה דאכתי גברא לא חז' ומוטיף עוד ראי' ברורה דגרסינן בפ"ק דפסחים כי רב אמרி כל הברכות כולן מברך עליהם עובר לעשיותן חז' מן הטבילה דאכתי גברא לא חז' יברך אחר המוצאה. ואם איתא Mai ראי' מיתי מהך ברייתא דלמא דוקא ברוך אקביו על הטבילה. ואם איתא Mai ראי' מיתי מהך ברייתא דלמא דוקא טבל ועלה אבל לתחילת לא וכרבינא דהיא מפרש לה דיעבד דוקא, דהא בשאר מוצאות נמי אם לא ברך מעיקרא מברך אחיכ' אלא ודאי ס"ל להש"ס דאם איתא דלא אמרין אכתי גברא לא חז' ושורי לתחילת אחיכ' אפילו דיעבד אינו מברך הויל ואחוי אדחי. בשagnet ארוי' ס"י כי חולק על הש"ר ומכירע כהא' דבדיעבד אם לא בירך קודם המצות מברך אחר עשייתה מיד, ומסביר דלשמור אל

דס"ל כל המצוות מברך עליהם עופר לעשותיתן. אם אי אפשר לברך עופר לעשייתן כגון גור אינו מברך כלל. וגם משום דברי זירא דכל הרואין לבילה אין בילה מעכבות בו וכל שאינו רואין לבילה מעכבות בו, אבל לבי רב דפוסקים כמוות מברך אחד טבילה דاكتוי גברא לא חוו בnelly.

ג. עפר אני תחת כפות רגליי הש"ך והשאג"א ואני. כדי להתערב בחלוקתם אולם לדעתם אם כי דני בעניין לאור בירור עיקר מצות. טבילה גראוי ה' יצא הסבר חדש ומסקנה אחרת להלכה. בראשונה יש לברר אם ביה"ז מקיימים מצוה בגיןם גוי ומכניתם אותו תחת כנפי השכינה. ואם קיטן מצותם יכול להחשיבם כשותפים בעצם מילתו וטבילהו של הגרא עד. שיתכן שיש עליהם חיוב לבך על מצותם ועל מעשה המצווה של הגרא בשעה מילתו וטבילהו טרם שנגייע להמתירה נקיים הלכה אחת בענייני גירות שעלה ידה משתקפת צדקת טענתנו ונימוקנו כנ"ל.

ברםבים היל' איסורי ביהא פ' י"ג הל' ו' וכן ביו"ד סימן רס"ח ה"ד נאמר בזהיל': ואזריך לטבול בפני שלשה והויאל והדבר אזריך ב"ד אין מטבילים אוחזו בשבת ולא ביו"ט ולא בלילה ואט הטבילה ה"ז גרא. ופליאה היא בעניינו שניינו מדעת עצמן טעם הולכת זו. הלא בוגמ' יבמות מ"ז ב' שניינו וזהיל': עלפיכך מטבילים גר בשבת דברי ר' יהודה ר' יוסי אומר אין מטבילים פשיטה דכיוון דאמר ר' יוסי חרתי בעינן תקוני גברא בשבתא לא מתקין. הרי שהמניעה היא משום "תקוני גברא בשבתא" ולא משום דאין דניין בשבת. אף אם הם הטעם שם ביבמות הסבירו שהתקוני גברא הוא עיי' וכוחותם של ב"ד בשעת טבילה, אבל האיסור הוא ממש מזד תקוני גברא, אלא שם הי' אפשר לטבול בזנעה הי' מחזוי כמייקר, זאילו מהרמב"ם ויוריד יוצא שהאיסור הוא משום אין דניין. ד. זאולי נאמר שסבירא זו תלוי בחלוקת בין התוס' בקידושין ס"ב ב' ד"ה גדר צרייך והאלפס והרמב"ם אם עיקר "משפט" הכתוב בגיר מוסף על קבלת המזות, והטבילה היא כמו מכחה בפטיש של הגירות — גומר הגירות, ודין איסורי בעלמא הוא, וסגי אפילו בטבילה בין לבין עצמו אם רק ידוע שטבל לשם יהדות. ומהוי דעת התוס' שם. לכן באים עליו מטעם תקוני גברא; אבל לפאי הרמב"ם והאלפס שטבילה הגיר בפני שלשה הוא לעיכובא, ד"משפט" הכתוב בגיר הכוונה לטבילה בפני ג', לפ"ז באים עליו מצד האיסור לדzon בשבת. ולפי זה יוצא שדבר זה בחלוקת שניין בוגמ' בבל' עצמה, אם "משפט" הכתוב בגיר גאנגן ערל, גאנט, גאנטן, גאנטן אונ עלי, בטבילה.

בשבתא, וכי גוי מצויה על המצוות ? ואפי לא עבד, אבל רשות מטעם תקוני גברא
הרבנן לא מחייבת אתו. אולם שאלתו שאלת רשות מטעם קבוצת בני שלחת הרוי
אבל. והזאת טבילה, אוננו בראויו. אבגילו לא יתיר טבילה רשות מטעם קבוצת בני ישראל.
ב"א ב"ה נסב מה אריאנס הומרי שואים מלוחה פטרכות רשותם אביהו מטהר שטח קיינע
שידר ס"ק י"ב י"ט ר' נאה קפלה נעלים בנטות הנטות שטחה הטהר שטח קבוצת
הנטות עמל שפטתך כישנא שטח נעל צמתק מדריק ואחרור גאות קבוצה נעל זרבעין הקבוצה
הנ"ז עמל אבל העבר אסור לעשות מלאכת הנעלים. עטמה דבבבון קבוצה נעל זרבעין מנות

אהוננות באהשה, ואמשנה ברורה בברור. הלכה שט חמה עליו כיוון שאין קניין לו תילא בודאי אין גידות לחזאיין זמאי מהני קבלתו למצות הנוהגות בעבד זה א' קייל בנסיבות בט' עד כמה (דף ל') שמי שבא לקבל עליו דית חזק מדבר אחד אין מקבלין אותו וכו'. ועיין בכריות דף ט' מה אבותינו לא נכנסו לבירית אלא במילה ומביבלה והזאת דתים ולא די بما שקבלו על עצמן מתחלה לקיום התורה שענו כל העם כל אשר דבר ה' נעשה ונשמע וכו'. ואחר כתבי כל זאת התבונתי שאפשר לקיים דבריו דעתו להמג'א ג'כ דאיינו בכלל ישראל כלל ובכלל גור תושב הוא והכל כמו שכחכנו אלא דס"ל דגר תושב גופא אם רצה לקבל עליון בעת חחלת גירותו עד מצות מלבד השבע ג'כ חלה קבלתו שמחויב אח'כ לקיימם ומחויב לשמור שבת אם קבל עליו, עכ"ל, ויעוזן שם בארכיות, ייתכו שזה נובע מהכ' «איש איש» מלמד שהעכו"ם גודרים נדרים ונדרות בישראל. שהמדובר שם הוא בענייני קרבנות בלבד, מ"מ קבלת מצות וכל בשם «קדושים» דוחה הלוות של קדושה על עצמו. ואף שאין כל יחל בב"ג, מבואר בגמ' נזיר (סיב א') אבל יש חיוב לקיים מה שקיבל עליו. היוצא מדברינו שקבלת המצוות שקיבל עליו טרם שטבל חלה עליו ואסילו כל דקדוקי סופרים וכל גוירותים חכמים שגורו על ישראל חלים עליו אם קיבל עליו, ומפני זה שייך לומר על הגור בעצמו תקוני גברא בשבת לא מתקנינה, שחיל עליו האיסור לטבול עצמו לשם גירות שבת. אכן הרמב"ם והאלפס סוברים שאין ממשות בקבלת מצותיו כל זמן שלא טבל לגירות. لكن מוכרים להיות נוכחים שלשה בשעת טבילה לא מפני הטבילה עצמה אלא משום שע"י הדבילה חל עליו החיוב לשמר מה שקיבל עליו כל המצוות. ולפ"ז האיסור הוא משום אין דגין בשבת, לא משום תקוני גברא, דין על מי להטיל גוירה זו, כל זמן שלא טבל לשם יהדות ולא נכנס בכלל ישראל.) ו. ואחרי שבאנו עד הלווט נגע לבירר מצות קבלת גרים, שנינו במדרש רביה סוף פ' לד לד זיל: «יכול אנשי ביתו ליד ביתו ומקנה כסף, חניא: הולכים ליריד של גוים בחולו של מועד ليיח מהם בתים שדות וכרכמים ועבדים ושפחות. רביامي בשם ריש לקיש אמר: לא סוף דבר עבדים מהולים הן לו, אלא אפילו ערלים מפני שהוא מכניס תחת כנפי השכינה. רבי יהושע בן לוי בעא קומי ריש לקיש אמר לי מהו ليיח עבדים ערלים מן הגויים? אמר לי: אימתי אתה

1) המג'א לפס הסביר ומה' בז' על קבלת מצות בתור ג'ת, משא"כ ניר"ד שבא להתגביר בתור ג'ת, מה לו לקבלת מצוה של ג'ת, ולגירות ממש הרוי בעין טבילה, ובלי טבילה טרם נגמרה גירותו ואין עליו שום חיוב מצוחה.

ולענ"ד העניין פשוט, דהאיסור על ביז' שמקבלים אותו ומחקנים גברא, וכטוגית הגمراה יבמות. והוזכר הרמב"ם להרגיש שהאיסור הוא «חויל והוגר צrisk בייד'», שאליו הי רק צrisk עדים בעלמא, כי אז היהת פועלות הנירות מבוצעת עיי' וזה שבא להתגביר, והעדים אינם אלא לאימות הדבר. והוא לא hei אסור להתגביר בשבת, וכטענת החזט"ח שליט"א, כי עליו בתור ג'י עוד אין איסור תיקונה גברא, אכן מכיוון שצrisk ביז' שם דהט הם המקבלים אותו, עכ"כ חל עליהם איסור התקינה גברא. ח' עורך

שואלני ביום טווכי, חנוי; אפיילו בקבוקת, זוכן הקופה הצדר. בארץ ישראל אין תרי למחור בכך וככך, פטשות דהגבית הארץ ישראל יש לו רשות לומר כך, חנוי חוקי; עד רדחת אפיילו בשבת, שכן פצינגו שלא נקבעת ירידחו אלא בשבת".

מדיד'ר חגיל למדנו כמה דברים; א. דבוחה'ם פותר לקנות מגוים בתים שווות וכרכמים עבדים ושפחות, אלם נראה שرك קניין גמור שייעברו לרשות ישראל, אבל לא חכירת שודות ובתים. ב. השוואת קניין עבדים בשבת לקניין בתים בא"י, כמו שהותר הקניי של בתים בשבת ממשום יישוב א"י כך הותרת הקניי של עבדים ממשום מצוח ואכננתן תחת כנפי האשכינה. ג. סמיכת הפרשיות כבוש ירידחו בשבת לרכישת חזיר בא"י, אכן זה דורש ביאור דלאורה אין כל קשר ביניהם. דלפי תמבואר בגמ' שבת בבבלי י"ט א' זיל שם: עת'ר אין אדרין על עיירות של נברים פחות מג' ימים קודם לשבת ואם תחילו אין מפסיקין וכן חי' שמאי אומר עד רדחת אפיילו בשבת. והרמב"ם בט"ב מהל' שבת הל' כי' אמר דהכא אידי במלחמות הרשות ותחילה ג' ימים קודם השבת ואינו אידי. ל"מר במלחמות מצוחה. וקנין בית בא"י בשבת לא הותרת רק עיי שבות כטבואר. בגמ' גיטין ח' ב' חיל': "הקבינה שדה בסוריה בקונת בפרוארי ירושלים למאי הלכתא אמר רב שת לומר שכוחבין עליו אנו אפיילו בשבת, בשבת ס"ד — חי'ן אומר לגוי ועשה ואעיג' דאמירה לעכו"ם שבות ממשום ישב א"י לא גדור רבנן", וכן נפסק ברמב"ם ה"ז מהל' שבת וברשו"ע הל' שבת סי' שע' (מלבד חזיר) זרוע שטוא מפְרִינו על המדה והוא יחיד בדיון זה). ובכיבוש א"י שלמדנו מן הכתוב עד רדחת אפיילו בשבת לא רק מותרת אלא גם נצטווינו להלחם בשבת אפיילו בחילולי שבת עיי מלאות גמורות. ומוכרחים לומר שהלימוד והסמכות הוא רק בקבודה אחת מה שנוגע להנטנה, שאף שהירושע בן נון הי' יכול להמתין עד לחרת לבוש את ירידחו בכל זאת לא המתין ואמר הוואיל וננתנה רשות ללחום בעצם יומם השבת לא אמיתי עד לחרת ממשום דחביבה ארץ ישראל. אף אנו לומדים ממשם לגבי קנית עבדים ושפחות בשבת אף שאפשר לקנותן גם לחרת, מ"מ. דוואיל ויש: מצוח לאננתן מפני הכננתן תחת כנפי האשכינה; הותרת שבות ממשום זה אין דוחין המצוח לחרת ואמריין הוואיל הותרת הותרת. ג. ולפ"ז בראת שככל שכן שמותר לטבול גר בשבת אם כבר קיבל עליון אמונות ומיל לשם יהדות ואין חסנה חסרה רק הטבילה. ולפי זה יצא לנו מחלוקת חדשה²⁾ בין הבבלי ביבמות שאסרו טבילה גר משום שבות לבין המדי' שהתר'

(2) מלשון הבבלי (שבת י"ט) שלמד ממשין "עד רדחת" — אפיילו בשבת, לענין אם התחילה אין מפסיקין, וזה הוא גם במלחמות רשות, וכן בהפלגה בטעינה נראה שותהיתר הוא ממשום שיש לנצל את התנאים ולא לאחרם, כי מי יודע מה ילد יום. ולפ"ז גם אז דיריחו מטעם וזה הוא גם בירוש' (פרק פ"ב, ד), ושיטת הירוש' שבמלחמות מצוחה מתחילים גם בשבת (שבת פ"א ח') ומטהייע שם מיריחו. ולפ"ז לכוארה הוא כדעת הרהמיה שליט'א. שהי' אפשר להחילה ביום אחר, (אם כי בין איןנו מוכרת מ"מ מסתימות חירוש' שאמור שבמלחמות מצוחה טהילה, ולא חילק, ניב שחוא בכל התנאים), מ"מ מ"מ שטוטרש שלענין סרט זה למזו גם לקנות מהם אין שם הוכחה כי ייל שחוא רק בגזאג

אפיקו, לknות עבדים בשבת בכדי להכין את אחדת נופי השכינה. "ודעתה הבעל הזה
דזוקא על כבוש הארץ שנצטווינו עליו בתורה מה כתוב. וירשתם וישבთם" (ב'ה)
הותר שבוט מפני). מה שאין כן רכישת עבדים ושפחות בכדי להכין את אחדת נופי
השכינה הוואיל שלא נצטווינו עליו אסור. לעבור על שבוט מדבריהם מפני א' שמתלון למצואה. אולם בספריו פ' ואתחנן על הכתוב: אהבת את ה' אלקיך
דורש שם חיל: ד' א אהבו. על הבריות. כאשרם אביך בעניינו שני. ואת הנפש
אשר עשו בחורן והלא אם מתבוננים כל בא' עולם לבראות יתוש אחד להכיניהם
בו ונמה אינם יוכלים ומה תיל' ואת הנפש אשר עשו בחורן אלא מלמד. שא'י
אשרם אבינו מגירים ומכוונים מחת נופי השכינה". הרוי ברור. שמקיימים מצות
ואתבת' אם משפיעים על גוי שיקבל עליו על מלכות' שמיים. ועicker: זגלוות
ומטרתו הי' כדי שיתוספו עליהם גרים כמבואר בגמ' בבלי פסחים (פ'ז ב'). א' ש
יש לומר שהספר מתחזן אהבת את ה' על הבריות שייעוזו אליהם זיכר
באיל א'. יחיד ומוחדר. וכן נראה מדברי הרמב"ם בה' ע'ז פ'יא. שביאר את
פרשת אברהם אבינו ע"ה שהכל הי' מכובן אך ורק לשבור צלמייהם ולבער ע"ז
מן העולם. אבל מנין לומר שנצטוינו על השפעה שהוגוים יקבלו עליהם גירות
צדק יוכנסו לפוך קהל עדת ישראל³). וכן מוכחה גם מדברי הרמב"ם בפ'ז מהל'!
מלכים הי'—ד' שתנאי הכניעה היא שיקבלו האומות עליהם שבע. מצות ב'ב'
ולא יותר. וגם קשים גרים לישראל. כזרע בתיהם של הרמב"ם.

יסביר כמו המדריך והספרי בכל זאת יתכן שהעמידו חכמים את דבריהם שלא עדיף מהואה בשבת כדי לעשות קרבן פסח שטוא בכרת בכל זאת לא התירו; וגם אפשר לומר שאין כל קשר בין המצווה של אהבת את ה' אלקיך לבין הברכה על הטבילה משום שאין תקנת הברכה על הנירות רק על מעשה הטבילה, ומעשה הטבילה געשה ע"י הנגר לא ע"י הביד ואין שייקח נזך נזך אמר ר' אמר טהרה מ"מ אני על משמרתי אעמדו שאפשר עכ"פ לבادر דעת נ"ה ימענקי אמר טהרה מ"מ אמר ר' אמר טהרה במה שלא הוציאו טבילה גדר מן הכלל שמברכיהם עובר לעשיהם אף שבראה לא חוו שטעמו מפני שיש לבודק אם הוא ראוי לנטול תחת כנפי השכינה ונצטינו ע"ז בתרזה ע"כ בידם מברכים.

בנשׁ וְוַיָּרֶא אֱלֹהִים כִּי-בָשָׂר וְכִי-לְבָשָׂר יָמָין, וְבָשָׂר בְּמִקְדָּם בְּמַעַל הַשָּׁגָרִים
בְּנֵד אֲפָלוֹ, אֲלֵיכֶם צוֹלָה מִצְחָתָה מִן-אֶת-זֶה שֶׁאָרוֹךְ לְשָׁוֹת בְּמִזְחָה, מִזְחָה
לְאָזֶן אֶל-זָהָבָצָלָה. וְאֵת פָּגָת שְׁלֹמֹה בְּעַל-שְׁכָנָת צְלָבָק אֲבִיכֶם עַמְשָׂרֶשׂ
פְּקָדָה שְׁמָה עַבְדָּה תְּמִימָה תְּהִשְׁתָּחַת (ס) אֶת-אֶרְחָמָן עַל-הַפְּדוּרִים) אֲבָם שְׁאָפָּה זְהִבָּה
זְהִבָּה זְהִבָּה, בְּלֹבֶל, צְמַקְמַקְתָּא קְבָדָה זְהִבָּה, אֲפָלָה זְהִבָּה.
אֲלֹהִים צְמַקְמַקְתָּא בְּשָׂר וְמַעַל אֶת-כְּבָשָׂר אֶבֶבָּה זְהִבָּה, הַצְּבָרָה זְהִבָּה זְהִבָּה, וְ

THEIR NAMES ARE UNKNOWN (EXCEPT X. & O) ONE IS FROM ASIA THE OTHER FROM AFRICA